

AANTEKENINGEN

1) Zie Walter Clay Lowdermilk, *Palestine land of promise*, London 1945, blz. 65.

2) Theodor Herzl werd 2 Mei 1860 te Budapest geboren, vanwaar hij in 1878 met zijn ouders naar Wenen vertrok. Als correspondent van de Neue Freie Presse verblijf houdend te Parijs, werd hij diep in zijn ziel getroffen door het beruchte proces-Dreyfus, en van toen af liet hem het Joden-vraagstuk geen rust. In 1895 schreef hij zijn werk *Der Judenstaat, Versuch einer modernen Lösung der Judenfrage*; en op 20 Augustus 1897 kwam door zijn toedoen te Basel het eerste Zionistische wereldcongres tot stand, dat de doelstelling van het Zionisme aldus formuleerde: „Het Zionisme streeft naar een publiekrechtelijk gewaarborgde eigen woonplaats voor het Joodse volk in Palestina.”

3) Voor de analogie tussen het optreden van Hitler en Haman zie men mijn *Het boek Esther*, Kampen 1947, blz. 15.

4) Om de gevoelens van deze Arabische bevolking jegens de Joden te leren kennen raadplege men het „Statement of present Arab attitude over the Palestine question”, te vinden in *Palestine Controversy, a symposium; papers prepared for the Fabian Colonial Bureau*, London 1945, blz. 9 v.

5) Het is niet zonder belang dat er een groep onder de Joden gevonden werd, die waarschijnlijk wel niet talrijk was maar waartoe personen van betekenis behoorden, welke met klem het pleit hebben gevoerd voor een bi-nationalen staat in Palestina. Als voorstanders van deze oplossing van het probleem mogen genoemd worden de bekende vertaler van het O. T. Martin Buber, en de organisator, later kanselier en sedert 1935 president van de Hebreeuwse Universiteit te Jeruzalem, Judah L. Magnes (thans overleden). Deze groep organiseerde zich als de *Ihoed* in 1942. Zij publiceerde o. a.: *Towards Union in Palestine, Essays on Zionism and Jewish-Arab cooperation*, edited by M. Buber, J. L. Magnes, E. Simon, Jerusalem 1947; en *Palestine—divided or united?* door J. L. Magnes, M. Reiner, Lord Samuel, E. Simon en M. Smilansky, Jerusalem 1947. Men zie ook Walter Zander, *Is this the way? a call to the Jews*, London 1948.

6) Zo werd door de Zionistische wereldconferentie van Aug. 1945 gezegd dat het probleem van het Joodse volk en van Palestina alleen kan worden opgelost „by constituting Palestine, undivided and undiminished, as a Jewish State, in accordance with the original purpose of the Balfour Declaration” (zie *Palestine Controversy* blz. 8). Wat hier als „the original purpose” van de Balfour Declaration wordt aangeduid, heeft deze zeker niet tot uitdrukking gebracht.